

(169-ETG)

SEAT No. _____

No. of Printed Pages : 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY
MA Economics: Semester-III (Third)

Day: Monday

Date: 29/10/2018

Time: 02:00 p.m. to 05:00 p.m.

Code and Subject: PA03EECO22- Environmental Problems of India

All questions carry equal marks

Total Marks: 70

- Q. 1. (A) Examine the trends of urbanization in India after independence. Do you think urbanisation in India is on the right path? Give reasons for your answer.

OR

- Q. 1 (B) Delhi, the capital of India is faced with severe air pollution. What do you think are the reasons for this? What measures would you suggest to i) the people of Delhi and the ii) government of Delhi to mitigate this problem?
- Q. 2 (A) What do you understand by 'optimum land use pattern'? What are the problems with regard to land use in India?

OR

- Q. 2 (B) 'Chemical fertilizers are both a blessing and a curse'. Discuss.
- Q. 3 (A) What are forest-based livelihoods? How can the Forest Policy of India protect the interests of forest-dwellers without compromising on forest conservation?

OR

- Q. 3 (B) Write a note on 'climate change and India'.
- Q. 4 (A) What are the environmental consequences of (i) an abundance of water and (ii) a shortage of water? Suggest policy measures for both of the above situations.

OR

- Q. 4 (B) 'Sustainable consumption is the path towards environmental conservation'. Discuss.

(1)

(P.T.O.)

ગુજરાતી તરજુમો

નોંધ: દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે

કુલ ગુણ:70

પ્ર 1. (અ) ભારતમાં આઝાદી પછી શહેરીકરણના વલણો તપાસો શું આપ છો કે ભારતનું શહેરીકરણ સાચા રસ્તે છે? આપના જવાબ માટે કારણો આપો.

અથવા

પ્ર 1. (બ) ભારતનું પાટનગર દિલ્હી તીવ્ર વાયુ પ્રદુષણથી ગ્રસ્ત છે. આપના મતે, આના શું કારણો છે. i) દિલ્હીના લોકો તેમજ ii) દિલ્હીની સરકારને આપ આ સમસ્યા દૂર કરવા માટે શું સલાહ આપશો?

પ્ર 2. (અ) 'ઈષ્ટતમ જમીન ઉપયોગની તરાહ'નો આપ શું અર્થ સમજો છો? ભારતમાં જમીન ઉપયોગને લગતી શું સમસ્યાઓ છે?

અથવા

પ્ર 2. (બ) 'રાસાયણિક ખતરો આશીર્વાદરૂપ છે તેમ શ્રાપ પણ છે'. ચર્ચા કરો.

પ્ર 3. (અ) વન આધારિત આજીવિકાઓ એટલે શું? ભારતની વન નીતિ વન સંરક્ષણને નુકસાન પહોંચાડ્યા વિના કેવી રીતે વનવાસીઓના હિતોનું રક્ષણ કરી શકે?

અથવા

પ્ર 3. (બ) 'જળ વાયુ પરિવર્તન અને ભારત' ઉપર નોંધ લખો.

પ્ર 4. (અ) i) પાણીની બહુલતા અને ii) પાણીની અછતનાં પર્યાવરણીય પરિણામો શું છે? બંને પરિસ્થિતિઓને પહોંચી વળવા માટે નીતિગત પગલાં સૂચવો.

અથવા

પ્ર 4. (બ) 'ટકાઉ વંશરાશ એ ટકાઉ વિકાસ તરફનો રાજમાર્ગ છે'. ચર્ચા કરો.

— X —
(2)